

ความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรangkū จังหวัดศรีสะเกษ

นายรัฐศาสตร์ การรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรangkū อำเภอปรangkū จังหวัดศรีสะเกษ โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตปรangkū อำเภอปรangkū จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

- 1.ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรangkū อำเภอปรangkū จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการคัดกรองนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศหญิง นอกนั้นไม่แตกต่าง
3. ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟแสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า
- 5 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริม มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา มากกว่า ครูที่มีครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปีและ ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี

คำสำคัญ : ความคิดเห็น , ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความนำ

ปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวิถีชีวิตของคนเปลี่ยนไป ทำให้มีการอพยพเคลื่อนย้ายของคนในชนบทเข้ามาอยู่ในเมืองมากขึ้น คนในชนบทละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานที่ต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร เพื่อทำงานแลกเงิน ทิ้งบุตรหลานให้อยู่กับตายาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาครอบครัว จากสภาพปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดช่องว่างทางสังคมทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ปัจจุบันปัญหาเด็กและเยาวชนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สังคมจะต้องให้ความช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งจัดเป็นวัยวิกฤต เนื่องจากเป็นวัยที่มีภาวะ อารมณ์แปรปรวนสูง วุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่สมบูรณ์ มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหา เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และเกิดความสับสนในการปฏิบัติตนต่อกลุ่มเพื่อน

(กรมสุขภาพจิต.2555) จึงมีพฤติกรรมและการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมเป็นต้นว่า แต่งกายผิดระเบียบ กระด้าง กระเดื่อง ไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว เชื่องซึม พุดจาก้าวร้า ไม่สุภาพ โต้เถียง เลียงดั่ง เอะอะโวยวาย การเรียนตกต่ำ ไม่สนใจเรียนหนีเรียนหรือมาโรงเรียนสายเป็นประจำ มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มั่วสุมทางเพศกับเพื่อนชาย หญิง พกพาอาวุธหรือสารเสพติด เป็นต้น (กรมสุขภาพจิต.2555) ซึ่งสอดคล้องกับสุชา จันทน์เอม (2555) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมของวัยรุ่นไทย พบว่าพฤติกรรมที่ขัดต่อสังคมของเด็กไทยโดยทั่วไป คือ การลักเล็กขโมยน้อย การพูดเท็จ การหนีโรงเรียน การดื้อรั้น การขัดขืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เช่น ดื่มสุรา สูบหรี่ การยกพวกเข้าตีกันหรือนัดกันไปชกต่อย การทะเลาะวิวาทเด็กเล็กหรือเด็กผู้หญิง การขโมยเงินของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการป้องกันและการแก้ไขอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงในอนาคตได้

โรงเรียนนับเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะทางโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการในการพัฒนาเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี ให้มีความเจริญงอกงามตามอุดมการณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามอุดมการณ์ โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงแบ่งโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายบริการ และฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะฝ่ายปกครอง เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่อง การปกครองของนักเรียน การส่งเสริมและการพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการแก้ไข

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งจะมึบเทาพาทอย่างสำคัญยังต่อการดำเนินงานให้ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อไป

ปีการศึกษา 2543 กรมสามัญการศึกษา (ม.ป.ป: 3) ได้จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ ในปีการศึกษา 2544 เป็นต้นมากรมสามัญศึกษา ได้นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม

กลุ่มสหวิทยาเขตปรangkū มีนักเรียนจำนวน 2,150 คน ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอปรangkū จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นเขตทุรกันดาร นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน พ่อแม่ไปรับจ้างทำงานที่ต่างจังหวัด ทิ้งลูกให้อยู่กับตายายซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การหนีเรียน ผลการเรียนต่ำ ดิิด 0 , ร , มส. มีพฤติกรรมก้าวร้าว ฐูสาว มั่วสุม และขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่ กลุ่มสหวิทยาเขตปรangkūจึงได้ดำเนินการ ในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่เหมาะสม ของนักเรียน ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดย การผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการโดยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็น เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบในทางบวกแล้ว ในทางลบก็มีผลกระทบเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติดที่ระบาดอยู่ในหมู่นักเรียน ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ปัญหาครอบครัว ซึ่งจะก่อให้เกิดความเครียด ความทุกข์ ความกังวลและการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต สุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนา นักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนโดยเฉพาะครูซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนซึ่งจะต้องดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรัก ความเมตตาที่มีต่อศิษย์ มีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตปรangkū อำเภอปรangkū จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากระบวนการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้านดังนี้

- การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- การคัดกรองนักเรียน
- การส่งเสริมระเบียบวินัย
- การป้องกันและช่วยเหลือ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ในปีการศึกษา 2559 ซึ่งประกอบด้วยครูทั้งหมด จำนวน 250 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ในปีการศึกษา 2559 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ประสบการณ์ ของครูใน กลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การศึกษาความคิดเห็น ของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ มี 4 ด้าน คือ

- การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- การคัดกรองนักเรียน
- การส่งเสริมระเบียบวินัย
- การป้องกันและช่วยเหลือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้นำมาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (บุญจิรา พุดดี.2558) แล้วนำมาปรับแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัยของผู้วิจัยจากนั้นนำไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ มีข้อคำถามจำนวน 48 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	จำนวน 12 ข้อ
ด้านที่ 2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	จำนวน 12 ข้อ
ด้านที่ 3	ด้านการส่งเสริม	จำนวน 12 ข้อ
ด้านที่ 4	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	จำนวน 12 ข้อ

ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งแบ่งระดับคะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	ได้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ได้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	ได้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ได้ 1 คะแนน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1.ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการคัดกรองนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศหญิง นอกนั้นไม่แตกต่าง

3. ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟ

แสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ครูที่มี

ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริม มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มากกว่า ครูที่มีครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปีและ ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่ม สหวิทยาเขตปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูได้เห็นความสำคัญระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน โดยมีเป้าหมาย กระบวนการและแนวปฏิบัติของโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา, 2556)

ดังนั้นครูในยุคปัจจุบันจะให้ความสำคัญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากเด็กรุ่นถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่อย่างเคร่งครัด โรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษาต้องมีกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือ มีการร่วมมืออย่างใกล้ชิดของคณะกรรมการและทีมงาน มีการประสานงานระหว่างครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อดำเนินงานการส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด ความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1.1 ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าบทบาทของครูส่วนใหญ่ได้ดำเนินการดูแลนักเรียนเป็นอย่างดีและมีวิธีการในการดำเนินการเป็นรูปแบบมีการบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการดำเนินการด้วยความรัก ความเมตตาปราณี ความเอื้ออาทรต่อศิษย์และที่สำคัญดำเนินการด้วยวิญญานของความเป็นครู มีการทำงานอย่างมีระบบ มีกระบวนการการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการศึกษาความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมา ของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน หรือเกิดได้น้อยที่สุดโดยมีข้อมูล พื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบได้แก่ ด้านความสามารถในการเรียนและด้านอื่นๆ ด้านสุขภาพทางร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม และด้านครอบครัว ได้แก่ เศรษฐกิจและการคุ้มครองนักเรียน (กรมสามัญศึกษา , 2556)

สำหรับครูมีความคิดเห็นมากคือ ครูออกเยี่ยมบ้านและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากโรงเรียนมีนโยบายในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่กำชับให้โรงเรียนออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อไปดูสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ว่ามีสภาพความเป็นอยู่อย่างไร โดยการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน ในเรื่องความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความต้องการของผู้ปกครองจากโรงเรียน โดยครูทุกคนได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน 100 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังนำข้อมูลจากระเบียนสะสม ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อทำความรู้จักนักเรียนเป็นเบื้องต้น ส่วนแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เป็นแบบคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม กาปรับตัวที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับสภาพจิตใจ ที่ช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางในการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

ครูที่ปรึกษามีเจตคติและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อการเยี่ยมบ้านนักเรียน ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครูจะมีมิตรไมตรีที่ดีต่อนักเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน เป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้ปกครอง เนื่องจากกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ เป็นโรงเรียนมัธยมระดับตำบลและอำเภอ ในเขตพื้นที่ของอำเภอปรางค์กู่มีโรงเรียนทั้งหมด 6 แห่ง และโรงเรียนก็ให้บริการชุมชนมาโดยตลอด ครูกับชุมชนจะทำงานร่วมกันเป็นประจำ ดังนั้นในการออกเยี่ยมบ้าน ชุมชนก็จะให้การต้อนรับกับคณะครู ทำให้ครูมีความเป็นกันเองและมีเจตคติที่ดีในการออกเยี่ยมบ้าน

1.2 ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ในระดับมาก เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มคือ

1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหตามแต่กรณี การคัดกรองนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมาย เพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งในบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลัก ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูใน โรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

การคัดกรองนักเรียนโดยแบ่งเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นจะมาจาก 6 ปัจจัย คือ

- เกิดจากตัวเด็กเอง คือ สภาพทางร่างกายและปัญหาส่วนตัว
- เกิดจากความบีบคั้นทางใจ นับจากสภาพแวดล้อมใกล้ชิด คือ

ครอบครัวและภาวะสังคมรอบด้านที่เกี่ยวข้อง

- สภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ เช่น สภาพที่ตั้งของบ้าน โรงเรียนเด็กขาดตัวอย่างและการชักนำไปในทางเลื่อมเสียเป็นส่วนใหญ่

- กลุ่มเพื่อน การทำตามค่านิยมกลุ่มในทางที่ผิด เป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำผิดของวัยรุ่นได้มาก

- สภาพเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวและชุมชนที่ทรุดโทรมเป็นเหตุใหญ่ที่สุดของคดีอาชญากรวัยรุ่น

- สื่อมวลชน หนังสือต่าง ๆ ที่มีจำหน่ายมากมายไม่ได้รับการควบคุมอย่างจริงจัง

สาเหตุการทำความผิดของเยาวชนเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาว่าเรื่องราวและสาเหตุอย่างกว้างขวางครอบคลุมไปในทุก ๆ ด้าน ด้านที่เกี่ยวกันกับการดำรงชีวิตของเยาวชนแต่ละคนและพัฒนาการในทุกๆ ด้าน จึงจะสรุปและหาแนวทางแก้ไขและป้องกันให้เหมาะสม กับการกระทำผิด ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายทุกองค์กรนับแต่ครอบครัวและสิ่งแวดล้อม ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชน

ครูสัมภาษณ์สอบถามพฤติกรรมนักเรียนในการออกเยี่ยมบ้าน เพื่อเก็บรายละเอียดในการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูจะสอบถามผู้ปกครองนักเรียน ว่านักเรียนอยู่ที่บ้านมีหน้าที่รับผิดชอบอะไร ช่วยงานผู้ปกครองด้านใดบ้าง ในการสัมภาษณ์ของครูเพื่อนำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์หาทางแก้ปัญหาให้กับ

นักเรียนเป็นรายบุคคล ในแบบคัดกรองนักเรียนครูจะมีแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล โดย การนำแบบคัดกรอง ไปให้ผู้ปกครองกรอกแบบประเมินนักเรียนแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ และ ประเมินผล นอกจากนี้นำแบบประเมินไปให้ครูที่ปรึกษาประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้ไป แปรผลสรุป ว่านักเรียนคนนี้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือไม่

1.3 ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริม ในระดับ มาก ในการส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่า จะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้าน ต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วย ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชน คาดหวังต่อไป

การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่ โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) และการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) การส่งเสริมให้เด็กมีความสุขจิตที่ดีนั้น เป็นการกระทำที่ควบคู่ไปกับการป้องกันไม่ให้ เด็กสุขภาพจิตเสีย หรือสุขภาพจิตไม่ดี การส่งเสริม สุขภาพจิตของเด็กนั้น มีผู้เกี่ยวข้องอยู่ด้วย คือ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องกับเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- บิดามารดาควรส่งเสริมให้เด็กมีความสุขดี เพราะผู้ที่จะมีความสุขจิตดีได้ต้องอาศัยการมีความสุขกาย ดีเป็นเบื้องต้น ซึ่งตรงกับคำว่าสุขภาพจิตแจ่มใส ย่อมอยู่ใน ร่างกายที่สมบูรณ์ การไม่ปล่อยให้เด็กอดอยาก ขาดอาหาร เป็นต้น ทางโรงเรียนก็ควรช่วยจัดรายการอาหารกลางวันสำหรับเด็กที่ไม่มีอาหารรับประทาน ด้วย

- บิดา มารดา ครู อาจารย์ ควรฝึกให้เด็กมีอารมณ์เย็น อารมณ์ดี เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีความ แจ่มใสร่าเริงเบิกบาน เมื่อเด็กอารมณ์ฉุนเฉียว ควรอธิบายให้เข้าใจถึงความไม่ดีของความโกรธ เพราะเป็น การเกิดโทษแก่ตนเอง เช่น อาจทำให้หัวใจเต้นแรง ควบคุมสติไม่อยู่ เกิดความทุกข์แก่ตนฝ่ายเดียว

- ฝึกให้เด็กรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในด้านต่าง ๆ เช่น รู้จักนิสัยของตนเอง รู้จักพิจารณาตนเองว่า ข้อดีข้อเสียที่จะต้องแก้ไขอย่างไร อาจเขียนข้อดี ข้อเสีย ข้อเสนอแนะที่จะแก้ไขให้มีนิสัยดีขึ้น และปฏิบัติใน สิ่งที่ดีขึ้นต่อไป

จัดโครงการเพื่อเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่นการเข้าค่ายคุณธรรม โรงเรียนได้ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี

มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะสอดคล้องกับ นโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี มีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มีการบันทึกกิจกรรมหน้าเสาธงและโฮมรูม ในการทำกิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า ครูจะมีแบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง เพื่อเช็คชื่อนักเรียน เป็นการบังคับนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเพราะถือว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงนักเรียน

ทุกคนต้องให้ความสำคัญ ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้แล้วครูที่ปรึกษาก็จะเข้าห้องเรียนเพื่อเช็คความพร้อมนักเรียนในคาบโฮมรูม และอบบรมคุณธรรมจริยธรรม ถ้านักเรียนคนใดมีปัญหาครูที่ปรึกษาก็จะสอบถามและหาทางแก้ไขร่วมกัน

มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย โรงเรียนมีการบูรณาการกิจกรรมแต่ละกลุ่มสาระที่หลากหลายเพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามที่ตัวเองสนใจ และตามความถนัด เนื่องจากนักเรียนมีความชอบไม่เหมือนกันถ้าจัดกิจกรรมที่ตัวเองสนใจแล้วก็จะมีความตั้งใจมากขึ้น และสามารถทำได้ดี

1.4 ครูมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ในระดับมาก ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความสนใจใส่ใจ กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ใช้วิธีการให้การปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ได้แก่ การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริมและกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการนั้นอาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

- 1) การส่งต่อภายในครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาลครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น
- 2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกสำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับผิดชอบต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพแต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีกก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อไป

มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละรายวิชา ในการจัดกิจกรรมจะเน้น 8 กลุ่มสาระหลัก ในกิจกรรมก็จะให้นักเรียนได้เข้าร่วม แต่จะเน้นนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ผลการเรียนต่ำ เรียนอ่อน ขาดเรียน หนีเรียน ในการจัดกิจกรรมก็จะให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงเหล่านี้ ได้ทำกิจกรรมเพื่อชดเชยเวลาที่หายไป หรือเวลาเรียนไม่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์

มีมาตรการในการควบคุมนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กับนักเรียน เป็นการช่วยเหลือ ผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลงทั้งด้านความรู้สึก ความคิดและการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การศึกษามีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐานดังนี้ (กรมสามัญศึกษา , 2556)

1. จิตวิทยาวัยรุ่น
2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งร่างกายและจิตใจ
3. กระบวนการและทักษะการปรึกษาเบื้องต้น
4. แนวทางการแก้ไขปัญหาของนักเรียนในแต่ละลักษณะปัญหาเช่น ด้านการเรียน

สุขภาพ ครอบครัว สารเสพติด การพนัน หนีเรียน

มีมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน ปัจจุบันมีเด็กไทยติดยาบ้าถึง 6 แสนคน และได้ศึกษาวิจัยเจาะลึกพฤติกรรมเด็กเที่ยว เด็กเสพยาและเด็กขายบริการที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก พบว่าเด็กเหล่านี้มีปัญหาความไม่มั่นคงทางด้านอารมณ์และจิตใจ จนกระทั่งได้รับการเรียกขานว่าเป็น “เด็กไทยพันธุ์ใหม่” นอกจากนี้ยังมีเด็กอาชีวะ ขกพวกตักกันและทำร้ายนักเรียนต่างสถาบัน เกิดขึ้นเป็นประจำซ้ำแล้วซ้ำเล่า ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยกำลังประสบภาวะปัญหาด้าน “อีคิว” ตกต่ำอย่างรุนแรงและไร้ภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ ในการพัฒนาอีคิวนี้ โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนอย่างน้อย 9 – 12 ปี เป็นช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะทางด้านอีคิว การพัฒนาอีคิวให้แก่เด็กนักเรียนสามารถบูรณาการได้ในแทบทุกรายวิชาและทุกระดับชั้น โดยครูอาจจะต้องเลือกและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน อาทิ สุขศึกษา สอนให้เด็กรู้จักตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ฝึกการพูดและเขียนที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก วิทยาศาสตร์ให้เด็กแบ่งกลุ่มทำงานร่วมกับเพื่อนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและการแบ่งปันประวัติศาสตร์เลือกตัวละครในประวัติศาสตร์ที่มีบุคลิกต่าง ๆ กันทั้งที่มีอีคิวดีและอีคิวต่ำ ให้นักเรียนวิเคราะห์

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเหล่านั้น เป็นต้น นอกจากการบูรณาการและยังสามารถจัดค่ายนอกสถานที่เพื่อฝึกทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความมีน้ำใจ และการสร้างเสริม ระเบียบวินัย ดังที่ได้มีหน่วยงานบางแห่งในขณะนี้จัดกิจกรรมค่ายเด็กอาชีวะและค่ายเด็กติดยาเสพติด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหา และสร้างค่านิยมใหม่ในทางบวกให้แก่เด็ก ทางฝ่ายปกครองมีมาตรการในการป้องกันนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม โดยมีแบบบันทึกการคัดคะแนนนักเรียน ถ้านักเรียนทำความดีก็จะมี การบันทึกคะแนน เชิงบวกมีมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูจะนำข้อมูลนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาทางช่วยเหลือ ถ้าพบนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งครูจะช่วยเหลือและสนับสนุนทันที ถ้าพบปัญหาที่ยากเกินจะแก้ไข โรงเรียนก็จะมีมาตรการ

ส่งต่อ

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ในการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เข้ามาสู่โรงเรียนนั้น มีแผนงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของนักเรียน คณะครูทุกคนจากทุกฝ่าย และการสนับสนุนอย่างดียิ่งของผู้ปกครอง ผู้บริหารและคณะผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา มีการปรึกษาหารือเพื่อกำหนดโครงสร้างบุคลากรของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

(กรมสามัญศึกษา , 2556) นอกจากนี้ยังกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ความสำเร็จทำให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา สืบเกิดได้จากความร่วมมือร่วมใจของผู้ปกครองที่สนับสนุนโรงเรียนในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ฝ่ายปกครองจะประสานร่วมมือไปยังผู้ปกครองนักเรียน ในการดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานร่วมกัน

ดังนั้นความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ ทั้งชายและหญิง ครูต่างมีความคิดเห็นต่อการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานซึ่งเป็นวัยรุ่น ให้เป็นเด็กดีมีคุณธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

3. ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูดูแลเอาใจใส่ โดยการติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์เพื่อแจ้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การหนีเรียน ทำผิดวินัย เป็นต้น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีบทบาท

สำคัญในการติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน เนื่องจากเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยง เพราะเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง อยากรเด่น อารมณ์หุนหันพลันแล่น ดังนั้นการควบคุมพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ในแต่ละโรงเรียนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเร่งด่วน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง

ดังนั้นในการแก้ปัญหาในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตปรางค์กู่ ได้มีมาตรการในการป้องกันปัญหาให้กับนักเรียน โดยการจัดองค์กรให้เป็นระบบ มีกฎกติกาที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขนักเรียนให้เป็นเด็กและเยาวชนที่ดีของชาติ ทำให้ผู้ปกครองมีความสบายใจไม่ทุกข์ใจในเรื่องการเรียนของบุตรหลาน และมีความศรัทธาต่อโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับข้อค้นพบจากการวิจัย

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูทุกคนควรเอาใจใส่ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถ้านักเรียนได้รับการเอาใจใส่ตั้งแต่เริ่มแรกแล้วนักเรียนก็จะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรจัดอบรมบุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ มาอบรมให้ความรู้ เพื่อจะมีวิธีการในการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

3. ด้านการส่งเสริม ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการรับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ไปส่งเสริม ทำกิจกรรมเพื่อลดปัญหา และให้เป็นเยาวชนที่ดี

4. ด้านป้องกันและแก้ไขปัญห ในปัจจุบันจะมีนโยบายที่ชัดเจนในการป้องกันปัญหาเสพติด แต่มาตรการในการดูแลเฝ้าระวังปัญหายังไม่ให้ความสำคัญที่ชัดเจน ดังนั้นทางโรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นลักษณะที่สร้างสรรค์เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเปรียบเทียบความคิดเห็นในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานฝ่ายปกครองต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของครู นักเรียนและผู้ปกครองในการจัดทำระบบดูแลนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : บำรุงสถานนท์, 2533

การศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช

2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค, 2542

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคมเส้นทางสู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ :

ชวนพิมพ์, 2546

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2547

ทศพร ประเสริฐสุข. จิตวิทยาการสอนทักษะการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. 1 (1),

11-17, 2542

ธวัชชัย จันทร์พ่อง. ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านนาจาน. ผลงาน

ประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2552

บุญชุม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543

เบญจพร ปัญญาขง. ภาวะซึมเศร้าในเด็กพิการทางการมองเห็น. มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2547

ประดิษฐ์ ตำราพัฒนา. การศึกษาการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2539.

ผกา สัตยธรรม. สุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536

ผ่องพรรณ สายทองและคณะ. การดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขระบบการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการสุขภาพจิตสู่สถานศึกษาของนักเรียนนำร่อง

สังกัด กรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.พิษณุโลก:มหาวิทยาลัย นเรศวร

พิษณุโลก, 2545.อัดสำเนา

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช

2546.กรุงเทพฯ บริษัท ซูวีเนียร์(ไทยแลนด์) จำกัด 2546

พรหมมาส นวลขาว. ผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์เพื่อช่วยเพื่อน

ในโรงเรียนทางพูนวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1.

รายงานการวิจัยการบริหารวัดกรรมเพื่อการพัฒนา,มหาวิทยาลัยราชภัฏนคร

ศรีธรรมราช,2552

มาลัย บึงสว่าง. การศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2540

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ,2533.

วิชาการ กรม. คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้น

พื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ กระทรวงศึกษาธิการ: โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, 2544

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาทั่วไป.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2544

สุขภาพจิต, กรม กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.

กรุงเทพฯ:บริษัทยูเรเนี่ยมเมจกรุ๊ป จำกัด, 2544

สุขภาพจิต, กรม กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สำหรับครู. กรุงเทพฯ :บริษัทซูวีเนียร์(ไทยแลนด์) จำกัด, 2541

สามัญศึกษา, กรม . คู่มือการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด

กรมสามัญศึกษา.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2546

สามัญศึกษา, กรม. นโยบายกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพฯ :บริษัท

ประชาชนจำกัด , 2544

สามัญศึกษา, กรม . ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2543

สามัญศึกษา, กรม . ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2543

สามัญศึกษา, กรม . รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ, 2540

สุมาลี สังข์ศรี และประมวญ พิรัชพันธุ์. แนวทางการฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนสตรีที่กำลัง

จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, มปป.

สมลักษณ์ พรหมมีเนตร.ระบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2547

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.แนว

ทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. โรงพิมพ์องค์การ

รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.) กรุงเทพฯ ฯ : 2547

อุดมพร สิงห์ชัย. ความพึงพอใจของบุคลากรต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนบัวเชดวิทยา อ.บัวเชด จ.สุรินทร์. รายงานการ

วิจัยการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548